

[Undervisningsministeren.]

sparsommelig Husholdning, naar de skal kunne nøjes med det Tilskud, der her tildeles dem, men jeg haaber, at det vil kunne ske, uden at det skal blive nødvendigt for disse Skoler at gaa til en væsentlig Forhøjelse af Elevbetalingen.

I Lovforslagets § 3 er fastsat et Minimumselevtal, som et Seminarium skal have for at kunne beholde Statstilskuddet. Dette Tal er ligesom i Skolekommissionens Forslag sat til det halve af det normale Elevtal i Klassen.

Der er i § 4 sikret Lærere og Forstandere ved disse Skoler samt deres Enker en Understøttelse, naar de afgaar paa Grund af Alder eller Svagelighed. En saadan Understøttelse var allerede optaget i den nugældende Seminarielov af 1894, og dens Størrelse er her sat i Overensstemmelse med den Praksis, der i de senere Aar har været fulgt ved Tildelingen af en saadan Understøttelse.

Jeg skal med disse Ord, og idet jeg i øvrigt henviser til de Bemærkninger og Oplysninger, der ledsager Lovforslaget, anbefale det til velvillig og hurtig Behandling i dette høje Ting.

Jeg har dernæst den Ære at fremsætte *Forslag til Lov om Statstilskud til private, eksamensberettigede Realskoler, Mellem- og Realskoler og Pigeskoler udenfor København, Frederiksberg og Gentofte.* Ogsaa her er Forholdet det, at den lovfæstede Ordning, der for disse Skolers Vedkommende hviler paa Loven af 2. Maj 1902 og Loven af 24. April 1903, for længst i Virkeligheden, baade hvad Beløbets Størrelse og dets Fordeling angaar, ikke mere har nogen praktisk Betydning, og hele den Ordning, hvorunder disse Skoler lever, bygger ogsaa paa Finanslovsanmærkninger. Ogsaa disse Skoler har udtalt meget stærke Ønsker om at faa deres Tilskudsforhold ordnet ved en særlig Lov, der kunde give noget større Tryghed overfor Fremtiden. Jeg vil her dog ikke undlade at bemærke, at Forholdet maaske kan komme til at ligge noget anderledes for disse Skolers økonomiske Ordning end for de private Seminariers, saa Trygheden overfor Fremtiden maaske ikke, selv med Vedtagelsen af dette Lovforslag, bliver saa stor, som de venter og ønsker. Vi arbejder stadig i Ministeriet paa at finde en anden Ordning af disse højere Skolers Forhold, og selv om en saadan Nyordning sikkert ikke vil føre til, at man ønsker at befri sig for de Skoler, der her er Tale om, eller at unddrage dem Statsstøtte, ja, selv om denne Støtte ikke vil kunne sættes lavere, end det her sker,

kunde det dog godt tænkes, at der vilde blive indført et helt andet Princip for Tilskuddet end det, der foreslaas her. Men idet jeg tager det Forbehold, at en generel Omordning af hele det højere Skolevæsen ogsaa kan medføre en Nyordning af hele dette Tilskudsforhold, vil jeg dog alligevel meget anbefale, at Skolernes Ønsker om en Lovordning nu kunde imødekommes.

Ogsaa overfor disse Skoler har det været Princippet, at den nye Ordning ikke maatte betyde et forøget Statstilskud, og Tildelingen af Tilskuddet skal da ogsaa ske væsentligst efter de Regler, der har fæstnet sig gennem Anmærkninger paa Finansloven og ministerielle Cirkulærer angaaende denne Tildeling. Reglerne har ikke den Simpelhed og Overskuelighed, som man kunde finde ønskelig, og som ogsaa jeg vilde finde meget ønskelig, men de er vokset frem efterhaanden, idet man har maattet tage Hensyn til de meget forskellige Forhold og Virkemaader ved disse forskellige Skoler, og de har ogsaa i det hele taget vist sig brugelige for Skolerne at leve under. Det har under Forhandlingerne med Skolernes Repræsentanter ikke vist sig muligt at faa dem simplificeret, naar de skulde føre til en Tilskudstildeling, som man med nogen Tryghed kunde bygge paa.

Af de Ændringer i det bestaaende, som her foreslaas, skal jeg navnlig gøre opmærksom paa § 2 i Lovforslaget, hvor Betingelserne for Tildeling af Statstilskuddet er opført. Her har Loven af 1902 krævet Dimission i to Aar som Betingelse for at opnaa Tilskud. Dette foreslaas her ændret til eet Aar, til Dimission en Gang i Løbet af de sidst forløbne to Aar, navnlig af Hensyn til, at Fordringen om to Gange Dimission ikke stilles til andre lignende Skoler, f. Eks. de kommunale Realskoler og Gymnasier. Da der imidlertid er Skoler, der kun fører Eleverne op til Mellemskoleeksamen, maa der, for at disse Skoler ikke skal blive særlig begunstigede, fordres, at de dimitterer to Gange, inden de bliver tilskudsberettigede.

Forslaget opgiver Fordringen i Loven af 1902 om, at der skal ydes et kommunalt Tilskud, hvis en Skole skal modtage Statstilskud. Denne Fordring stilles nemlig ikke til private Gymnasier og ikke til Friskoler. Ved Udarbejdelsen af Lovforslaget har man, som sagt, i Hovedtrækkene fulgt de nugældende Regler, hvorefter Tilskuddene til de enkelte Skoler deles i tre Grupper, nemlig almindelige Driftstilskud, Løntilskud, der gives dels som Grundlønstilskud til Skolen, dels som Alderstillæg til Lærerne, og endelig Fripladstilskud. Med Hensyn til Beregningen af det samlede Statstilskuds Størrelse